

فروپاشی مرجعیت و سیلاب اخبار جعلی

قادر باستانی‌تبریزی

پژوهشگر علوم ارتباطات

عکس: نیلوفر ابراهیمی- خانه هنرمندان ایران

مرز حقیقت و خیال در فضای مجازی فرو رخته و ایران ما در توفان اخبار جعلی گرفتار آمده است. بی‌اعتمادی به رسانه‌های رسمی، مردم را به میدان بی‌قانون شبکه‌های اجتماعی رانده؛ آنجا که روایت‌های جعلی، ثبات و انسجام ملی را نشانه رفته است. بر پایه تازه‌ترین تحقیقات علمی در معتبرترین نشریات جهان، این یادداشت هشدار می‌دهد که بحران خاموش اخبار جعلی، به نقطه‌ای خطرناک رسیده است.

امیلی دنیس وریکا لیندبرگ در مقاله‌ای که آوریل ۲۰۲۵ (اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴) در انگلستان منتشر شد، از مفهوم «سرایت پیچیده» برای توضیح خطرات انتشار استعاره‌ای دقیق، اخبار جعلی را به ویروسی عفونی تشبیه کردند که از طریق شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شود و می‌تواند سلامت عمومی جامعه را تهدید کند. یافته‌های آنها نشان می‌دهد که اطلاعات نادرست، می‌تواند به مقاومت در برابر سیاست‌های کلان، توقف برنامه‌های راهبردی و فرسایش اعتماد عمومی به نهادهای حاکمیتی و متخصصان منجر شود. امروزه جامعه ایران با بحران‌های سیاسی و اقتصادی متعدد مواجه است و بیش از هر زمان دیگری به اعتماد و همکاری میان مردم و دولت نیاز دارد. بااین‌حال انتشار گسترده اطلاعات نادرست در شبکه‌های اجتماعی، این همکاری را تضعیف می‌کند. شهروندان به‌سبب ضعف سواد رسانه‌ای و بی‌اعتمادی عمیق به منابع رسمی، در برابر پیام‌های حاکمیتی مقاومت نشان می‌دهند. در چنین شرایطی، حتی معتبرترین اخبار نیز با چشم تردید دیده می‌شوند، زیرا مرجعیت رسانه‌ها در ذهن جامعه فرو رخته است. یافته‌های پژوهشی دیگر، بُعد تازه‌ای از این ماجرا را نشان می‌دهد. در هفتمی ۲۰۲۵ (۱۷ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴)، دار مشی و ماریا دی مولینا، مقاله‌ای در نشریه معتبر «پلاس وان» در آمریکا منتشر کردند که نشان می‌دهد، اعتیاد به فضای مجازی – یا همان «استفاده مشکل‌ساز از رسانه‌های اجتماعی» – رابطه مستقیمی با بلور به اخبار جعلی و انتشار آن‌ها دارد. این پژوهشگران توضیح می‌دهند که افراد گرفتار این اعتیاد، معمولاً کمتر به تحلیل و تفکر عمیق می‌پردازند و تکانشی‌تر رفتار می‌کنند. در نتیجه اخبار جعلی را راحت‌تر باور می‌کنند و بدون تأمل، آن‌ها را با لایک، کامنت یا اشتراک‌گذاری گسترش می‌دهند. برای جامعه جوان ما که بخش بزرگی از کاربران شبکه‌های اجتماعی را تشکیل می‌دهد، این یافته‌ها هشدار جدی است.

در مقاطع بحرانی که هیجانات عمومی به اوج می‌رسد، کاربران ایرانی به‌جای تحلیل و تأمل، با تکیه بر احساسات لحظه‌ای عمل می‌کنند. نتیجه این می‌شود که خودشان ناخواسته به ناقلان قدرتمند شایعات و اخبار دروغ بدل می‌شوند و به‌جای کمک به حل بحران، بخشی از مشکل می‌شوند. سومین یافته پژوهشی توسط کریستین پتر هافمن و شلی پولیان، امسال در یک مجله علمی در آمریکا انتشار یافته است. این محققان براساس یک نظرسنجی در پنج کشور جهان، نشان داده‌اند که نگرانی در مورد اطلاعات نادرست در اینستاگرام به‌شدتی گسترده در حال افزایش است. نکته کلیدی که این مقاله به آن اشاره می‌کند، این است که اعتماد کمتر به نهادهای عمومی و استفاده مکرر از پلتفرم‌ها، با میزان نگرانی بیشتر ارتباط مستقیم دارد. مهم‌تر اینکه، این نگرانی، حتی زمانی که مواجهه واقعی با اطلاعات نادرست کم است، به فرسایش عمومی اعتماد به نهادهای منجر می‌شود. این یافته‌ها برای شرایط کشور ما، معنادار است. باتوجه به اینکه اینستاگرام یکی از محبوب‌ترین شبکه‌های اجتماعی در ایران است، بی‌اعتمادی به رسانه‌های رسمی و نهادهای حاکمیتی، باعث می‌شود هر پیامی که از سوی آنها منتشر می‌شود - حتی اگر برای اصلاح یک دروغ باشد - بی‌اثر و حتی نتیجه معکوس داشته باشد. در چنین شرایطی، جامعه دیگر به دنبال حقیقت نیست، بلکه به دنبال روایت‌هایی است که با باورهای از پیش شکل گرفته‌اش همخوانی دارد و به همین دلیل به راحتی در دام اطلاعات نادرست گرفتار می‌شود. تحلیل سه پژوهش نشان می‌دهد، برای مقابله با اخبار جعلی نیازمند سه گام اساسی هستیم. اولاً، بازسازی مرجعیت خبری؛ تا زمانی که رسانه‌های رسمی اعتماد مردم را به‌دست نیاورند، هیچ سیاستی مؤثر نخواهد بود. صداقت، شفافیت و حرفه‌ای‌گری، تنها راه بازگشت این اعتماد است. ثانیاً، سرمایه‌گذاری بر سواد رسانه‌ای؛ جامعه باید از طریق آموزش و پرورش و رسانه‌های عمومی، مهارت تفکر انتقادی و توانایی تشخیص خبر درست از نادرست را بیاموزد. ثالثاً، تکیه بر اعتماد به‌جای کنترل؛ حاکمیت باید بداند اعتماد عمومی، مؤثرترین سلاح علیه اخبار جعلی است و سانسور و محدودسازی، تنها بی‌اعتمادی مردم را بیشتر می‌کند.

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

تلفن روابط عمومی: ۰۸۸۷۴۹۳۰۰، تحریریه: ۰۸۸۷۳۰۲۹۱، آگهی‌ها: ۰۸۸۷۳۵۲۰۷، نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
لینتوگرافی و چاپ: هم‌میهن. تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴، توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

دولت در کانون انباشت باج‌نیوزها در اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها چه گذشت؟

گروه فرهنگ: باج‌نیوز مفهوم جدیدی در فضای رسانه‌ها و مطبوعات است و باج‌نیوزها با شیوه‌هایی مشابه باج‌گیری، به دنبال کسب منافع یا تأثیرگذاری بر افکار عمومی هستند. به همین منظور، اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها در راستای آگاه‌سازی جامعه نسبت به ابعاد اجتماعی این پدیده و اثرات مخرب آن، برگزار شد. فراخوان ارسال آثار برای این جشنواره از خردادماه امسال شروع و نفرت برتر آن هم در روز دوشنبه هفته جاری اعلام شد.

▼ نفرت برتر

مراسم اختتامیه اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها با حضور هنرمندان، کارتون‌بست‌های برجسته و اصحاب رسانه در خانه هنرمندان برگزار شد. همچنین در این مراسم عباس آخوندی، وزیر اسبق مسکن و شهرسازی، محمد فاضلی، جامعه‌شناس، احمد مسجدجامعی، وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی، عباس عبدی، روزنامه‌نگار پیشکسوت و غلامحسین کرباسچی، شهردار اسبق تهران و مدیرمسئول روزنامه «هم‌میهن» حضور داشتند. هادی حیدری، دبیر اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها، در ابتدای این مراسم اظهار کرد: «کاریکاتور، هنری است که خود ذاتاً رسانه است و مخاطبان این هنر با دیدن یک اثر کارتون در معرض فهم مفاهیم اجتماعی دیگری قرار می‌گیرند. وقتی دبیری این جشنواره به من پیشنهاد شد؛ تاژگی آن برایم جالب بود اما چگونگی ارتباطات متقاضیان با باج‌نیوزها، فکرم را درگیر کرد تا چگونه بتوانیم به نقد یک پدیده مضموم رسانه‌ای بپردازیم.» حیدری درباره فرایندهای فراخوان ارسال، داوری و انتخاب آثار نیز توضیح داد: «ابتدا جلسه‌ای مشترک با داوران جشنواره برگزار شد تا فراخوانی جامع و با محوری متنوع طراحی شود. فراخوان در یازدهم خردادماه ۱۴۰۴ منتشر شد و با وجود وقفه‌ای کوتاه به دلیل شرایط جنگی، مهلت ارسال آثار تا هفتم مردادماه ۱۴۰۴ تمدید شد. مراسم داوری در چهاردهم مردادماه با حضور داوران جشنواره از جمله فیروزه مظفری، جمال رحمتی و سلمان طاهری در دفتر نشریه مدیریت ارتباطات برگزار شد. برخلاف داوری‌های معمول، تمام آثار با کیفیت بالا، چاپ رنگی شده و نسخه‌های فیزیکی آن‌ها با دقت موشکافانه بررسی شد. در مجموع ۱۳۵ کاریکاتور به دبیرخانه جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها ارسال و بررسی شد. ۲۰ نفر از شرکت‌کنندگان در این دوره از جشنواره، زن و ۴۷ نفر هم، مرد بودند. از نظر سنی نیز جوان‌ترین شرکت‌کننده، ۱۷ ساله و پیرترین هم، ۷۴ سال داشتند.» او در ادامه با بیان اینکه استان‌های تهران، البرز، شیراز و اصفهان، بیشترین تعداد شرکت‌کننده در اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها را داشتند، گفت: «در نتیجه بررسی‌های داورهای جشنواره، ۸۸ اثر به بخش نمایشگاهی و انتشار در کتاب جشنواره راه یافتند. همچنین ۲۴ اثر، به بخش نیمه‌نهایی و سه اثر به عنوان رتبه‌های اول، دوم و سوم برتر و سه اثر دیگر هم به عنوان اثرهای شایسته تقدیر انتخاب شدند.» در ادامه این مراسم، حامد شمس، مدیر برند و روابط عمومی شرکت پتروشیمی خلیج فارس، به عنوان برگزارکننده این جشنواره درباره اهداف آن گفت: «تجربه‌های گذشته ما در حوزه‌های اجتماعی مانند فرزندان‌آوری و اعتیاد نشان داد که این موضوعات به دلایل مختلف، کمتر در رسانه‌ها بازتاب می‌یابند. کاهش میل به فرزندان‌آوری، گسترش اعتیاد در میان جوانان و حتی هضارهای که نهادهای اجتماعی درباره آسیب‌پذیری کودکان مطرح می‌کنند، همگی نشان‌دهنده ضرورت ورود جدی رسانه‌ها به این مباحث است.» او همچنین مطرح کرد: «یکی از مشکلات اساسی امروز هم، از بین رفتن مرجعیت رسانه‌ها در داخل و خارج از کشور است. ما تلاش کردیم با برگزاری این جشنواره و تولید بیش از ۵۰ محتوای خبری و ویدیویی، گامی در جهت ارتقای سواد رسانه‌ای و افزایش آگاهی عمومی برداریم. امیدوارم این مسیر در آینده نیز ادامه پیدا کند.»

▼ خطری متفاوتی

احمد مسجدجامعی، از اعضای قدیمی شورای شهر تهران و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت اصلاحات هم در صحبت‌های خود در اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها مطرح کرد: «ما ایرانیان، یک منش ایرانی و تاریخ ادبیات و فرهنگ داریم. یکی از کسانی که این حوزه را خوب می‌شناسد، ایرج پرشکراد است. او دیپلمات است، ولی به جز این، سعدی‌شناس است و

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)• حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

تلفن روابط عمومی: ۰۸۸۷۴۹۳۰۰، تحریریه: ۰۸۸۷۳۰۲۹۱، آگهی‌ها: ۰۸۸۷۳۵۲۰۷، نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
لینتوگرافی و چاپ: هم‌میهن. تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴، توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

فرهنگ عامه و ادبیات را می‌شناسد. در سینما و تئاتر، متن مهم است و او در «الدی جان ناپلئون» می‌گوید: «کار، کار انگلیس هاست». این جمله یک ترجمه دارد و آن هم، ساده تلقی کردن وضعیت پیچیده اجتماعی است؛ کاری که باج‌نیوزها می‌کنند.» در بخش دیگری از این مراسم، **عباس عبدی و محمد فاضلی به عنوان یک روزنامه‌نگار پیشکسوت و جامعه‌شناس**، به تحلیل ابعاد سیاسی و اجتماعی پدیده باج‌نیوز پرداختند. این دو پدیده باج‌نیوز را نشانه‌ای از بحران عمیق در ساختار سیاسی و اجتماعی ایران ارزیابی کردند. به گفته فاضلی باج‌نیوزها محصول نبود شفافیت، ضعف رسانه‌های مستقل، انتصاب‌های بی‌ضابطه و تمرکز قدرت و ثروت در دولت هستند و تا زمانی که این شرایط ادامه یابد، این پدیده نیز باقی خواهد ماند. عباس عبدی نیز بر بُعد اجتماعی باج‌نیوزها تأکید کرد و گفت: «مسئله فقط باج‌گیری نیست، بلکه زنجیره‌ای از عوامل شامل باج‌دهنده، باج‌گیر، نهاد ناظر و مهم‌تر از همه، جامعه‌ای است که در برابر این فساد سکوت می‌کند.» به‌طور عبدی، بی‌تفاوتی عمومی، خطرناک‌تر از خود باج‌نیوز است. این فعال سیاسی، اجتماعی و روزنامه‌نگار همچنین بیان کرد: «واقعیت این است که برگزاری جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها، نشان‌دهنده ضعف جامعه است و اطمینان هم ندارم که برگزاری آن چندان تأثیرگذار باشد، به این علت که پدیده باج‌نیوزها به مرحله‌ای رسیده که تأثیرگذاری آن بسیار گسترده شده است. جامعه نسبت به گسترش این پدیده، حساس نیست و سکوت می‌کند. اما در جامعه‌ای که متغیرها انعطاف داشته باشند، کوچک‌ترین خطا تأثیر مستقیم بر اقتصاد می‌گذارد، اما در ایران انعطاف‌پذیری نسبت به فساد از بین رفته است. یکی یادداشت می‌نویسد، دیگری خبر منتشر می‌کند و هنرمندی کاریکاتور می‌کشد، اما این چرخه به بر خورد واقعی منجر نمی‌شود.» عبدی در ادامه خاطر نشان کرد: «خش عمده باج‌نیوزها به یک‌طرف یا مجموعه‌خاص ختم می‌شود که اخبار را فقط برای مدیرعامل یا مقام مشخصی تهیه می‌کند؛ نه برای اطلاع‌رسانی عمومی. اگر قرار باشد این پدیده اصلاح شود، راهی جز مقابله جدی با فساد و مرجعیت‌بخشی به رسانه‌های عمومی وجود ندارد.»

▼ محصول جامعه غیرشفاف

محمد فاضلی نیز در بخش دیگری از صحبت‌های خود تأکید کرد باج‌نیوزها در فقدان مرجعیت رسانه‌ای، رشد پیدا می‌کنند و این پدیده‌ای خطرناک در یک جامعه است. او در این باره گفت: «قوانینی برای مقابله با این رفتار باج‌نیوزها در کشورهای اروپایی بین ۵ تا ۱۴ سال زندان دارد، اما ما در ایران چنین شرایط و قوانینی را نداریم.» فاضلی همچنین باج‌نیوزها را محصول جامعه غیرشفاف، نهادینه‌شدن امور غیراخلاقی، انتصاب‌های بدون ضابطه و بی‌اعتمادی افراد جامعه دانست. این جامعه‌شناس در این باره توضیح داد: «مجموعه عواملی در جامعه و دولت ایران موجب شکل‌گیری و گسترش باج‌نیوزها شده است. بخشی از آن به نهادینه‌شدن امور غیراخلاقی و بی‌اعتمادی در بین افراد جامعه برمی‌گردد که در این وضعیت، ذهن مردم نسبت به بررسی بی‌طرفانه بسته شده است. از طرف دیگر یک ویژگی اصلی دولت در ایران، انتصاب‌های بی‌ضابطه است. جامعه هم به این تصور رسیده که از طریق فشار و روابط می‌تواند مدیریت شرکت‌های چندمیلیاردی را در دست گرفت. البته فقدان رسیدگی قضایی و نبود رسانه مستقل هم در این زمینه تأثیرگذار است.» به گفته فاضلی، باج‌نیوزها اغلب حامی سیاسی دارند و گاهی در قامت یک مسئول دولتی و گاهی به‌صورت جریان‌سازی در مجلس نمود پیدا می‌کند. او با بیان این مطلب خاطر نشان ساخت: «دولت، کانون انباشت باج‌نیوزهاست. تا زمانی که دولت کانون انباشت قدرت و ثروت بی‌حساب و کتاب باشد و راه‌هایی برای دسترسی مردم به آن قدرت و ثروت وجود داشته باشد، کماکان شاهد باج‌نیوزها خواهیم بود. به این دلیل، بین بخش‌های مختلف برای دسترسی به قدرت و ثروت بی‌حساب و کتاب در فقدان رسانه‌های مستقل، رقابت شکل می‌گیرد.» پس از پایان سخنرانی‌ها و با انتخاب هیئت داوران، احسان گنجی، طرطور نیکی و علی پاک‌نهاد، به ترتیب نفرت برتر اولین جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها اعلام شدند. مهدی صادقی، لاله ضیایی و سالار عشرت‌خواه نیز به عنوان رتبه‌های سوم، دوم و اول کاریکاتوربست‌های شایسته تقدیر جشنواره اعلام شدند. در آخر هم، از کتاب و نمایشگاه آثار این جشنواره رونمایی شد.

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی

• مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)• حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

تلفن روابط عمومی: ۰۸۸۷۴۹۳۰۰، تحریریه: ۰۸۸۷۳۰۲۹۱، آگهی‌ها: ۰۸۸۷۳۵۲۰۷، نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
لینتوگرافی و چاپ: هم‌میهن. تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴، توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

چهره

دست مریزاد به تیم ملی کشتی

تاج قهرمانی جهان بر سر ایران نشست. تیم ملی کشتی آزاد کشورمان، تاریخ‌سازی کرد؛ ۱۲ سال پس از مسابقات جهانی مجارستان در بوداپست، تیم ملی با یک مدال طلا، یک نقره و سه برنز، بالاتر از روسیه و آمریکا به عنوان قهرمانی دست یافت. امسال نیز کشتی‌گیران جوانان از پس اعتماد کادر فنی برآمدند و قهرمانی را این بار در زاگرب تکرار کردند. تیم ملی کشتی آزاد، در رقابت‌های ۲۰۲۵ یک‌روز پیش از پایان رقابت‌ها با طلای امیر حسین زارع، نقره مسعود محمدنژاد و سه برنز کامران قاسمپور، محمد نخودی و امیرحسین فیروزپور، قهرمانی‌اش را قطعی کرد. شکوه افتخار و حلاوت قهرمانی تیم با دو مدال عموزاد و آذریپرا در روز آخر، بیشتر هم شد. رحمان عموزاد و امیرعلی آذریپرا در مصاف با حریفان خود به ترتیب طلا و نقره گرفتند. تیم ملی کشتی تقریباً در یک‌دهه گذشته، عملکرد پرنوسانی داشت و عرصه را به رقبا واک‌گذار کرده بود. با این حال در سال‌های اخیر که علیرضا دبیر سکادار فدراسیون کشتی شد، شرایط سامان بهتری یافت.

علیرضا دبیر همان قدر که در دوران ورزشی‌اش کشتی‌گیر خوبی بود، در مدیریت کشتی نیز خوب عمل کرده است. مثل رسول خادم که او هم در سال ۲۰۱۳، رئیس فدراسیون کشتی بود. به ملی‌پوشان، کادر فنی و پژمان درستکار واقعاً باید دست مریزاد گفت که کاری کردند کارستان.

کتابخانه

در جست‌وجوی شوق زندگی

نشر نوبه‌تازگی ترجمه‌ای از کتاب «سفر به مراکش»، نوشته الیاس کانتی را منتشر کرده است. این کتاب سفرنامه‌ای، ماجرای سفر کوتاه اما پرمعنای الیاس کانتی (۱۹۹۴-۱۹۰۵)، نویسنده بلغاری تبار به مراکش است که با زبانی زیبا و شاعرانه روی کاغذ آمده است. آنچه این کتاب را ویژه و خواندنی کرده، شیوه مواجهه نویسنده با مردم و محیط در مقصد است. نویسنده، نه در مقام یک گردشگر، که در جایگاه بیننده‌ای که به اقلیمی متفاوت و ناآشنا گام نهاده، انسانیت را جست‌وجو می‌کند؛ کشف و شهودی عمیقاً انسانی درباره سرنوشت آدمیان، آرزوهای‌شان، زیست و مناسبات‌شان. نویسنده در این کتاب، مشاهده‌گری است که مردمان را در یکی از

نام کتاب:
سفر به مراکش
نویسنده:
الیاس کانتی
مترجم:
محمود حدادی
نشر: نو

شهرهای جهان سوم می‌بیند و نوری که بر چشمانش می‌شیند و فهمی که از زندگانی‌شان به‌دست می‌آورد را چنان زیبا بیان می‌کند که خواننده با شوق، زندگی‌کردن را حس می‌کند. این کتاب را محمود حدادی به فارسی ترجمه کرده و با قیمت ۱۶۰ هزار تومان در دسترس است.

تاریخ

پایان نبرد خالخین گل

نبرد خالخین گل که مهم‌ترین نبرد در طول جنگ‌های مرزی شوروی و ژاپن، میان امپراتوری ژاپن در برابر اتحاد جماهیر شوروی و مغولستان به‌شمار می‌رود، در ۱۱ مه ۱۹۳۹

آغاز شد و در ۱۶ سپتامبر همین سال به پایان رسید. این نبرد به‌واسطه رود خالخین که در نزدیکی محل وقوع آن قرار داشت، به نبرد خالخین گل معروف شده است. این نبرد در نهایت به شکست ارتش ششم ژاپن و عقب‌نشینی آن از منطقه مورد مناقشه منجر شد و نقطه عطفی بود که سران ژاپن را از ادامه حملات خود به خاک شوروی منصرف کرد. با انصراف ژاپن، ارتش سرخ دوباره مجال یافت تا با آلمان نازی رودررو شود. امروزه اکثر کارشناسان نظامی اعتقاد دارند که اگر ژاپن در جنگ خالخین گل، شوروی را شکست می‌داد، سقوط شوروی توسط متحدین قطعی بود؛ زیرا در آن صورت مانعی برای پیشروی و وراخت به سمت مسکو وجود نداشت. ارتش سرخ نیز در این نبرد به ارزش واقعی تانکهایش پی برد و از آن تاریخ به‌بعد تحولی اساسی در تانک‌های خود ایجاد کرد. نمونه بارز آن، اعمال تغییراتی روی موتور تانک‌های جدید تی ۳۴ بود.